



PRESSITEADE nr 9/25

Luxembourg, 3. veebruar 2025

Üldkohtu määrus kohtuasjas T-1126/23 | Asociația Inițiativa pentru Justiție vs. komisjon

Õigusriik: Rumeenia prokuröridele kutseühenduse hagi komisjoni otsuse peale, millega on tunnistatud kehtetuks koostöö- ja jälgimiskorra kehtestamise otsus, jäeti vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata

Vastuvõetamatuks tunnistamise määrusega võttis Üldkohus seisukoha eelkõige varem käsitlemata küsimuses, kuidas suhestuvad omavahel vahetu õigusmõju põhimõte ja vastuvõetavuse tingimus, mille kohaselt otsus, mille peale on esitatud tühistamishagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel, peab puudutama füüsilist või juriidilist isikut otseselt

Käesolev kohtuasi on seotud Rumeenias õigusemõistmise ja korruptsioonivastase võitluse valdkonnas ulatusliku reformiga, mida on alates 2007. aastast Euroopa Liidu tasandil jälgitud koostöö- ja jälgimiskorra alusel. See kord on kehtestatud otsusega 2006/928¹ selleks, et jälgida reforme, mida Rumeenia viis läbi otsuse lisas määratletud eesmärkide saavutamiseks (edaspidi „eesmärgid“). Eesmärgid olid seatud selle riigi liiduga ühinemise lõpuleviimiseks, kõrvaldades Euroopa komisjoni poolt enne ühinemist tuvastatud puudused. Kuna komisjon leidis, et Rumeenia on need eesmärgid täitnud, võttis ta 15. septembril 2023 vastu otsuse 2023/1786² (edaspidi „vaidlustatud otsus“), millega tunnistati otsus 2006/928 kehtetuks, kaotades seega koostöö- ja jälgimiskorra.

Rumeenia prokuröride kutseühendus Asociația Inițiativa pentru Justiție, mille eesmärk on tagada õigusriigi väärtuse järgimine Rumeenias, vaidlustas selle kehtetuks tunnistamise otsuse Euroopa Liidu Üldkohtus, väites, et koostöö- ja jälgimiskorra kohaldamise lõpetamine puudutab tema liikmeid otseselt, kuna selle korra puudumine võib kaasa tuua nende suhtes rohkem õigusvastaseid distsiplinaarmenetlusi. Komisjon esitas vastuvõetamatuse vastuväite, kuna tema hinnangul ei puuduta otsus ei hagejaks olevat ühendust ega selle liikmeid otseselt.

Üldkohus jättis oma määrusega tühistamishagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna hagejaks oleval ühendusel ei ole hagi esitamise õigust ei enda nimel ega prokuröride nimel, kelle huve ta kaitseb.

Üldkohus analüüsis küsimust, kas vaidlustatud otsus tekitab hagejaks oleva ühenduse liikmest prokuröride olukorrale otseseid õiguslikke tagajärgi, tuues kõigepealt esile, et **kuna selle otsusega tunnistati otsus 2006/928 kehtetuks, tuleb seda analüüsida viimati nimetatud otsuse eset, sisu ning vastuvõtmise õiguslikku ja faktilist konteksti arvestades**. Siit järeldub, et vaidlustatud otsus võib tekitada otseseid õiguslikke tagajärgi Rumeenia prokuröride olukorrale üksnes siis, kui otsus 2006/928 ise võis selliseid tagajärgi tekitada.

Käesoleval juhul see aga nii ei ole. **Otsusest 2006/928 nähtub** nimelt, **et selle tagajärjed piirduvad liidu ja Rumeenia vaheliste suhetega**, ilma et otsus puudutaks otseselt või kaudselt üksikisikuid, sealhulgas prokuröre. Seega, vastupidi sellele, mida väidab hageja, **ei andnud otsus tema liikmetele mingeid õigusi, mistõttu ei saa asuda seisukohale, et otsus mõjutas nende õiguslikku olukorda otseselt**.

Asjaolu, et Euroopa Kohus on tunnustanud eesmärkide vahetut õigusmõju³, ei tähenda iseenesest seda, et need eesmärgid hõlmavad tingimata prokuröride vastavaid õigusi, millele nad võiksid liikmesriigi kohtus vahetult tugineda. Seda seisukohta põhjendades täheldas Üldkohus, et Euroopa Kohus ei tõlgendanud eesmärkide vahetut õigusmõju mitte eraõiguslikele isikutele antud õiguste ja/või pandud kohustuste kaudu⁴, vaid hoopis vaatenurgast, et vahetu õigusmõju põhimõte hõlmab ka liikmesriigi kohtute pädevust jätta kohaldamata kõik liidu

õigusega vastuolus olevad riigisisesed õigusnormid või kohtupraktika.

Üldkohus täpsustas, et **eesmärkide vahetu õigumõju ei tähenda mingil juhul seda, et eraõiguslikud isikud saaksid eesmärkide kaotamise vaidlustada, ilma et nad tõendaksid, et see kaotamine iseenesest kahjustab otseselt ja isiklikult nende õiguslikku seisundit**, mida käesoleval juhul ei ole tõendatud.

Üldkohus leidis, et otsus 2006/928 ja järelikult ka vaidlustatud otsus ei puudutanud hagejat otseselt, mistõttu tal ei saa olla hagi esitamise õigust. Samas tuletas ta meelde, et **vaatamata otsuse 2006/928, millega nähti ette koostöö- ja jälgimiskord, kehtetuks tunnistamisele võivad prokurörid, kelle suhtes on algatatud distsiplinaarmenetlus, endiselt tugineda kohtulikule kaitsele, mis on neile antud liidu õigusega ELL artikli 19 alusel**.

Lõpetuseks märkis Üldkohus, et tühistamishagi vastuvõetavuse tingimuste tõlgendamine, arvestades põhiõigust tõhusale kohtulikule kaitsele, ei tohi viia selleni, et jäetakse kõrvale aluslepingutes sõnaselgelt ette nähtud tingimused.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

[Otsuse terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Hoiame ühendust!



¹ Komisjoni 13. detsembri 2006. aasta [otsus 2006/928/EÜ](#), millega nähakse ette kord, mille abil teha Rumeeniaga koostööd ja jälgida tema edusamme konkreetsete eesmärkide täitmisel kohtureformi alal ning korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses.

² Komisjoni 15. septembri 2023. aasta [otsus \(EL\) 2023/1786](#), millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2006/928/EÜ, millega nähakse ette kord, mille abil teha Rumeeniaga koostööd ja jälgida tema edusamme konkreetsete eesmärkide täitmisel kohtureformi alal ning korruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses.

³ 18. mai 2021. aasta kohtuotsus Asociația „Forumul Judecătorilor din România” jt, [C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ja C-397/19](#), punkt 249).

⁴ 5. veebruari 1963. aasta kohtuotsusest van Gend & Loos, [26/62](#), lähtuva kohtupraktika tähenduses.